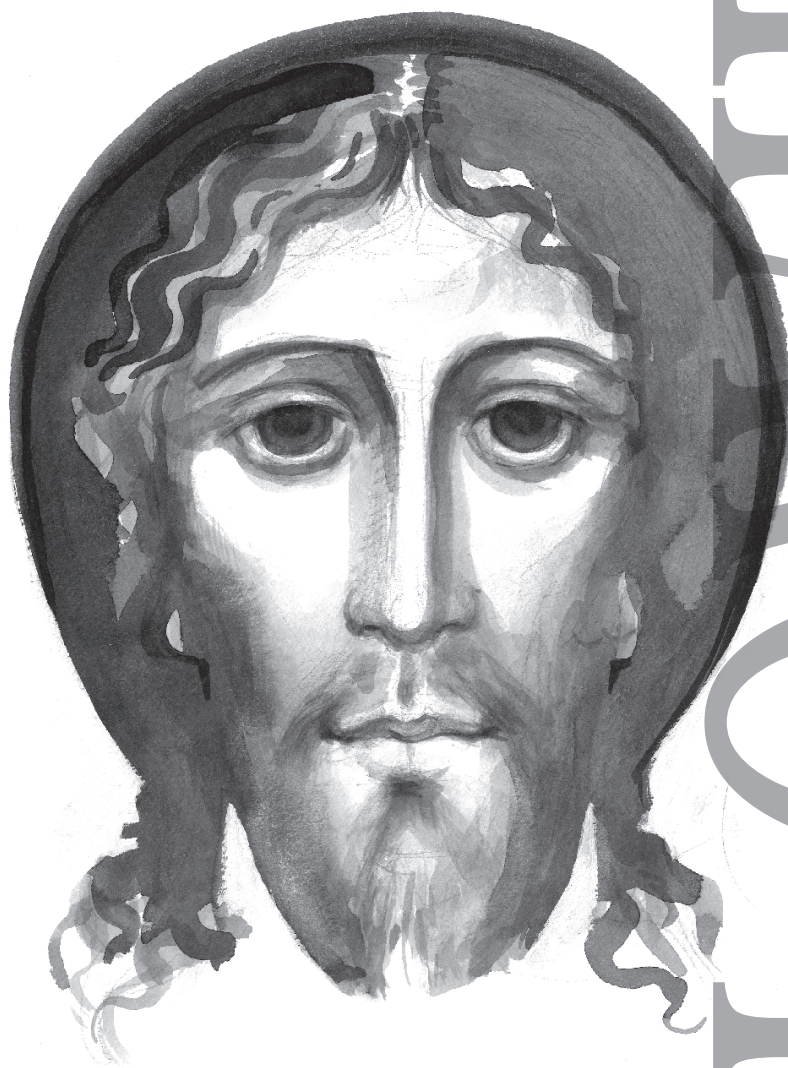

*Jezus – wcielona
Miłość Boga*

Adwent
i Narodzenie Pańskie

CZŁOWIEK

ISBN 9788387487485

Wydawca: Archidiecezja Poznańska

Redakcja: Ks. Szymon Stułkowski

Ilustracja (str. tytułowa): Stanisław Barbacki

Drukarnia: Zakład Poligraficzny Moś & Łuczak sp.j.

WPROWADZENIE

Główne idee Archidiecezjalnego Programu Duszpasterskiego na rok 2009/2010

W *Programie Duszpasterskim* Archidiecezji Poznańskiej od kilku lat przyjmujemy w punkcie wyjścia stałe założenia. Uwzględniają one *wszechstronny rozwój człowieka, wspólnoty ludzkiej, kultury i wiary*. Wspomniane założenia, nawiązując do tradycji pierwszych wieków, ujmujemy w perspektywie – *martyrii, liturgii oraz diakonii*. Należy je także uwzględnić w realizacji *Archidiecezjalnego Programu Duszpasterskiego* w związku z rozpoczynającym się od Adwentu nowym rokiem pracy duszpasterskiej. Przypomnienie tych założeń jest okazją do podsumowania, razem ze współpracownikami, kończącego się roku duszpasterskiego. Przy tej okazji nie powinno zabraknąć pytania o to, w jakim stopniu powołane do życia Parafialne Rady Duszpasterskie uczestniczyły w wypracowywaniu szczegółów realizacji programu duszpasterskiego na terenie własnej parafii.

Rok duszpasterski 2009/2010 zamknie – nakreśloną jeszcze przez Komisję Duszpasterstwa Ogólnego Konferencji Episkopatu Polski na lata 2006-2010 – drogę, zawartą w myśli przewodniej: *Kościół niosący Ewangelię nadziei*. Rozpoczynający się od Adwentu rok pastoralnej posługi, podejmie ostatni z zaplanowanych tematów, tym razem zawarty w hasle: *Bądźmy świadkami Miłości*.

Inspiracją naszego działania w tym czasie będą szczególnie słowa z Ewangelii wg św. Jana – *Myśmy poznali i uwierzyli miłości, jaką Bóg ma ku nam. Bóg jest miłością: kto trwa w miłości, trwa w Bogu, a Bóg trwa w nim* (1 J 4, 16). Określają one naturę Boga, który jest miłością. Zadaniem człowieka, jako najdoskonalszej istoty, która wyszła z ręki Stwórcy, jest poznanie tej prawdy i przyjęcie jej z wiarą. Jest to wyzwanie, jakie staje przed chrześcijaninem. Bez poznania Boga oraz uwierzenia w Niego i Jemu nie ma dojrzałej wiary, nie ma gotowości dawania świadectwa. Miłość pozbawiona wymiaru transcendencji karłowacieje i ulega zniekształceniu.

Inspirować nas będą również myśli zawarte w encyklice Benedykta XVI *Deus caritas est*, a zwłaszcza te zdania: „*Uwierzyliśmy miłości Boga* – tak chrześcijanin może wyrazić podstawową opcję swego życia. U początku bycia chrześcijaninem nie ma decyzji etycznej czy jakiejś wielkiej idei, jest natomiast spotkanie z wydarzeniem, z Osobą, która nadaje życiu nową perspektywę, a tym samym decydujące ukierunkowanie. Święty Jan przedstawił

w swojej Ewangelii to wydarzenie w następujących słowach: »Tak bowiem Bóg umiłował świat, że Syna swego Jednorodzonego dał, aby każdy, kto w niego wierzy... miał życie wieczne« (3, 16). Wiara chrześcijańska, uznając miłość za swoją główną zasadę, przyjęła to, co stanowiło istotę wiary Izraela, a równocześnie nadała temu nową głębię i zasięg. Wierzący Izraelita faktycznie modli się codziennie słowami Księgi Powtórzonego Prawa, wiedząc, że w nich jest zawarta istota jego egzystencji: »Słuchaj, Izraelu, Pan jest naszym Bogiem – Pan jedynie. Będziesz więc miłował Pana, Boga twojego, z całego swego serca, z całej duszy swojej, ze wszystkich swych sił« (6, 4-5). Jezus połączył w jedno przykazanie te dwa: przykazanie miłości Boga i przykazanie miłości bliźniego zawarte w Księdze Kapłańskiej: »Będziesz miłował bliźniego jak siebie samego« (19, 18; por. Mk 12, 29-31). Ponieważ Bóg pierwszy nas umiłował (por. 1 J 4, 10), miłość nie jest już przykazaniem, ale odpowiedzią na dar miłości, z jakim Bóg do nas przychodzi» (DC 1).

Ponadto odwoływać się będziemy do adhortacji apostołskiej Jana Pawła II *Ecclesia in Europa*. Chodzi m.in. o następujące zdania: „Każdy człowiek, który kocha i jest kochany, przeżywa doświadczenie rodzące nadzieję. »Człowiek nie może żyć bez miłości. Człowiek pozostaje dla siebie istotą niezrozumiałą, jego życie jest pozbawione sensu, jeśli nie objawi mu się Miłość, jeśli nie spotka się z Miłością, jeśli jej nie dotknie i nie uczyni w jakiś sposób swoją, jeśli nie znajdzie w niej żywego uczestnictwa«.

Wyzwanie stojące dzisiaj przed Kościołem w Europie polega zatem na tym, by poprzez swoje świadectwo miłości, które samo w sobie ma wewnętrzną moc ewangelizującą, pomóc współczesnemu człowiekowi doświadczać miłości Boga Ojca i Chrystusa, w Duchu Świętym.

Na tym ostatecznie polega »Ewangelia«, radosna nowina dla każdego człowieka: Bóg pierwszy nas umiłował (por. 1 J 4, 10.19); Jezus do końca nas umiłował (por. J 13, 1). Dzięki darowi Ducha miłość Boża zostaje dana wierzącym, przez co oni również stają się zdolni do takiej miłości; przynagła ona serce każdego ucznia Chrystusa i całego Kościoła (por. 2 Kor 5, 14). Właśnie dlatego, że została dana przez Boga, miłość staje się przykazaniem dla człowieka (por. J 13, 34).

Życie w miłości staje się zatem *radosną nowiną* dla każdego człowieka, ukazuje bowiem miłość Boga, która nikogo nie opuszcza. Ostatecznie oznacza to dawać zagubionemu człowiekowi rzeczywiste powody, by nie tracił nadziei» (EiE 84).

Sięgnijmy również do innego fragmentu wspomnianej adhortacji, w której Jan Paweł II zwraca uwagę, że „Wszędzie zachodzi potrzeba no-

wego głoszenia Ewangelii – również tym, którzy są już ochrzczeni. Wielu współczesnych Europejczyków sądzi, że wie, co to jest chrześcijaństwo, ale w rzeczywistości go nie zna. Często nawet podstawy i najbardziej zasadnicze pojęcia chrześcijaństwa nie są już znane. Wielu ochrzczonych żyje tak, jakby Chrystus nie istniał; powtarza się gesty i znaki związane z wiarą, zwłaszcza w praktykach religijnych, ale nie odpowiada im rzeczywista akceptacja treści wiary i przyłgnięcie do Osoby Jezusa. Miejsce pewności wielkich prawd wiary u wielu ludzi zajęło niejasne i mało zobowiązujące uczucie religijne; szerzą się różne formy agnostycyzmu i praktycznego ateizmu, które przyczyniają się do pogłębienia rozdźwięku między wiarą a życiem; wielu uległo duchowi immanentystycznego humanizmu, który osłabił ich wiarę, prowadząc niestety często do jej całkowitego porzucenia; jesteśmy świadkami swego rodzaju sekularystycznej interpretacji wiary chrześcijańskiej, która powoduje jej erozję i z którą wiąże się głęboki kryzys sumienia i praktyki moralności chrześcijańskiej. Wielkie wartości, które w znacznej mierze były inspiracją dla kultury europejskiej, zostały oddzielone od Ewangelii, przez co utraciły swą najgłębszą duszę, zostawiając miejsce dla licznych wypaczeń.

»Czy Syn Człowieczy, gdy przyjdzie, znajdzie wiarę na ziemi?« (Łk 18,8). Czy znajdzie ją na ziemiach naszej Europy o dawnej tradycji chrześcijańskiej? Jest to pytanie otwarte, które jasno wskazuje na głębię i dramatyzm jednego z najpoważniejszych wyzwań, które nasze Kościoły muszą podjąć. Można powiedzieć – jak zostało podkreślone na Synodzie – że wyzwanie to polega często nie tyle na tym, by ochrzcić nowych nawróconych, ile na tym, by doprowadzić ochrzczonych do nawrócenia do Chrystusa i do Jego Ewangelii: w naszych wspólnotach trzeba poważnie zadbać o to, by nieść Ewangelię nadziei tym, którzy są dalecy od wiary czy też zaniechali praktykowania życia chrześcijańskiego» (EiE 47).

Wreszcie nie pozostaniemy obojętni wobec wołania Papieża-Rodaka, który mówił: „Europa potrzebuje wiarygodnych ewangelizatorów, w których życiu, zjednoczonym z krzyżem i zmartwychwstaniem Chrystusa, zajaśnieje piękno Ewangelii. Takich ewangelizatorów trzeba odpowiednio uformować. Dziś bardziej niż kiedykolwiek konieczne jest, aby każdy chrześcijanin miał świadomość misyjną, poczynawszy od biskupów, prezbiterów, diakonów, osób konsekrowanych, katechetów i nauczycieli religii: »każdy ochrzczony, jako świadek Chrystusa, winien zdobyć formację odpowiednią do swego stanu, nie tylko dlatego, by uchronić wiarę przed oziębnięciem z braku troski w nieprzychylnym środowisku, jakim jest świat, ale również po to, by wesprzeć i pobudzić ewangelizacyjne świadectwo«.

Człowiek współczesny »chętniej słucha świadków aniżeli nauczycieli; a jeśli słucha nauczycieli, to dlatego, że są świadkami«. Decydujące są zatem obecność i znaki świętości: jest ona istotnym warunkiem wstępnym autentycznej ewangelizacji, zdolnej przywrócić nadzieję. Potrzeba wyrazistych osobistych i wspólnotowych świadectw nowego życia w Chrystusie. Nie wystarcza bowiem przekazywać prawdę i łaskę przez głoszenie Słowa i sprawowanie sakramentów; konieczne jest, by były one przyjmowane i przeżywane w każdej konkretnej sytuacji, w sposobie życia chrześcijan i wspólnot kościelnych. Jest to jedno z największych wyzwaniań, jakie stają przed Kościołem w Europie na początku nowego tysiąclecia” (EiE 49).

GLÓWNE CELE DUSZPASTERSKIE rozpoczynającego się roku można wyrazić w następujących punktach:

• **Otworzyć się na Miłość (uwierzyć Miłości), by dojść do „jedności życia” (według nauczania Jana Pawła II) czy „spójności życia” (według nauczania Benedykta XVI)**

- Ukazać prawdziwy obraz miłości
- Przyłgnąć na nowo do Chrystusa, Wcielonej Miłości Boga
- Dać się prowadzić Duchowi Miłości, który jest tchnieniem Ojca i Syna
- Ponownie odkryć Miłość, którą jest Pan Bóg
- Odczytać na nowo skarb wiary i zafascynować się nim
- Umocnić własną tożsamość chrześcijańską
- Pokazać entuzjazm wiary

• **Rozbudzić dynamizm ewangelizacyjny**

- Wyjaśnić czym jest ewangelizacja i misja *ad gentes*
- Ukazać dzieło ewangelizacji jako podstawowe zadanie Ludu Bożego
- Potwierdzić prawdę, że cały Kościół jest misyjny
- Mieć gotowość i potrzebę dzielenia się wiarą, nadzieją i miłością
- Odkryć potencjał misyjny osobisty i wspólnotowy
- Uświadamiać potrzebę nowej ewangelizacji (także Europy)

• **Budować solidarność społeczną (społeczne imię miłości)**

- Umacniać miłość małżeńską i rodzinną (osobowa komunია miłości)
- Kształtować postawę służebną wobec bliźnich
- Zaangażować się na rzecz dobra wspólnego

- Ożywić miłość miłosierną
- Uwalniać świat polityki od nienawiści
- Kształtować postawę przebaczenia

ŚRODKI REALIZACJI CELÓW DUSZPASTERSKICH:

Duszpasterstwo zwyczajne:

Martyria

- Homilie niedzielne w oparciu o tegoroczny program kaznodziejski
- Komentarze do czytań niedzielnych
- Katecheza szkolna dzieci i młodzieży z wykorzystaniem propozycji zawartych w *Programie Duszpasterskim*
- Rekolekcje parafialne
- Rekolekcje szkolne z wykorzystaniem propozycji tematycznych publikowanych w „Katechecie”
- Katecheza parafialna
- Katecheza dorosłych
- Różne formy pracy z Pismem św. z wykorzystaniem czasopism: „Krąg Biblijny” i „Przegląd Biblijny”
- Medytacje obrazów przygotowanych na Narodzenie Pańskie i Święta Paschalne

Liturgia

- Ukazywanie Eucharystii jako szczególnego miejsca budowania *communio*
- Troska o solidne przygotowanie do sakramentów oraz piękne ich celebrowanie
- Wykorzystanie przygotowania do chrztu, jako wielkiej szansy ewangelizacyjnej katechezy dorosłych, by byli świadkami Miłości wobec swoich dzieci
- Troska o odnowę przygotowania młodzieży do sakramentu bierzmowania
- Troska o odnowę przygotowania dzieci do I Komunii świętej
- Ukazywanie słowa Bożego i sakramentów jako źródeł poznania i doświadczenia Miłości
- Zwrócenie szczególnej uwagi na sakramenty inicjacji chrześcijańskiej
- Prowadzenie katechez liturgicznych przed daną celebracją
- Odkrywanie Eucharystii, zwłaszcza niedzielnej, jako szkoły Bożej

miłości

- Częstsze wykorzystanie odnowienia przymierza chrzcielnego (np. aspersion)
- Wykorzystanie podczas Eucharystii IV Modlitwy eucharystycznej, V Modlitwy eucharystycznej (A i C), Modlitwy eucharystycznej o tajemnicy pojednania (wersja 1 i 2), Modlitwy eucharystycznej we Mszy z udziałem dzieci (wersja 2)
- Wykorzystanie zawartych w Mszale Rzymskiej Mszy i modlitw w różnych potrzebach:
 - Msza za Kościół: nr 2 i 3
 - Msza za kapłanów: nr 11, 12, 13, 14
 - Msza za pełniących służbę w Kościele: nr 15
 - Msza o powołania kapłańskie: nr 16
 - Msza za świeckich: nr 19
 - Msza o ewangelizację ludów: nr 23, 24
- Częstsze użycie formularzy ze *Zbioru Mszy o Najświętszej Maryi Pannie* oraz czytań z *Lekcjonarza do Mszy o Najświętszej Maryi Pannie* (Pallottinum, Poznań 1998)
- Wykorzystanie okresu Narodzenia Pańskiego do podkreślenia roli małżeństwa i rodziny – czas szczególnej modlitwy za małżeństwa i rodziny
- Celebracje jubileuszy małżeńskich w sanktuariach i parafiach
- Podkreślanie znaczenia Ducha Świętego w liturgii – zwłaszcza w tygodniu przed Uroczystością Zesłania Ducha Świętego. To Duch świadczy w nas o Jezusie
- Włączenie w celebrację Eucharystii (każdego dnia pomiędzy Wniebowstąpieniem Pańskim a Zesłaniem Ducha Świętego) pieśni o Duchu Świętym
- Uroczyste celebrowanie Wigilii oraz Niedzieli Zesłania Ducha Świętego
- Stwarzanie możliwości modlitwy Liturgią Godzin – mierzyć czas modlitwą (miłością)
- Wykorzystanie bogactwa rytuału błogosławieństw
- Promowanie *Rytuału rodzinnego*, by ożywiać liturgię domową

Diakonia

- Formowanie prezbiterów, osób konsekrowanych oraz wiernych świeckich, ku dojrzałości chrześcijańskiej, by potrafili na miarę swoich powołań świadczyć o Miłości
- Kształtowanie ducha diakonii, uczenie służebnego stylu życia na wzór Chrystusa – Sługi

- Realizacja powołania kapłańskiego, jako bezinteresownej służby Bogu i człowiekowi
- Podejmowanie współpracy pomiędzy duchownymi oraz świeckimi w ramach istniejących struktur (np. Parafialne Rady Duszpasterskie i Ekonomiczne, Służba Liturgiczna, grono katechetów, animatorzy grup duszpasterskich)
- Ożywianie działalności Parafialnych Zespołów *Caritas*, by ludzie ubodzy mogli czuć się w parafii, jak u siebie w domu (por. NMI 50)
- Tworzenie Parafialnych Zespołów *Caritas* tam, gdzie jeszcze nie powstały
- Dostrzeżenie i otoczenie opieką, na miarę możliwości, ofiar obecnego kryzysu finansowego i gospodarczego
- Wspieranie istniejących ośrodków pomocy osobom uzależnionym
- Tworzenie w parafiach środowisk abstynenckich (kluby, grupy), wolnych od alkoholu i narkotyków (postanowienia z okazji bierzmowania)
- Troska o chrześcijańskie przeżywanie niedzieli (jestem katolikiem – nie kupuję w niedzielę)
- Uaktywnienie duszpasterstwa rodzin, formacja małżeństw w ramach przygotowania do sakramentów dzieci, ukazanie chrześcijańskiej koncepcji miłości
- Troska o rozwój poradnictwa rodzinnego
- Pokazanie wolontariatu jako zaangażowania chrześcijańskiego
- Budzenie obywatelskiego potencjału parafii – jak go wykorzystywać, co można zrobić wspólnie?
- Ukazywanie miejsca katolika w polityce, jako świadka Miłości

Szczególne działania duszpasterskie w tym roku:

- Kontynuacja formacji biblijnej (Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II – Szkoła Słowa Bożego dla Początkujących, Podstawowy Kurs Formacji Biblijnej, Studium Formacji Biblijnej, warsztaty i rekolekcje biblijne)
- Kontynuacja Rocznej Szkoły Ewangelizacji w trzech rejonach (Katolickie Stowarzyszenie w Służbie Nowej Ewangelizacji Wspólnota św. Barnaby)
- Szkoła Formacji Duchowej w domu rekolekcyjnym w Morasku
- Diecezjalna akcja wraz z „Przewodnikiem Katolickim” – **rachunek**

sumienia dla dorosłych – IV Niedziela Wielkiego Postu 2010, homilia na ten temat, rozprawdzenie tekstów rachunku sumienia

- Dyżur duszpasterski kapłana – okazja do rozmowy duszpasterskiej

W realizacji szczegółowych zadań proponujemy zachowanie przyjętego schematu, opartego na podstawowych okresach liturgicznych i czterech obszarach działania, które koncentrują się wokół: rozwoju człowieka, rozwoju wspólnoty, rozwoju kultury oraz rozwoju wiary. Należałoby także uwzględnić trwający w Kościele powszechnym do 19 czerwca 2010 Rok kapłański, któremu towarzyszy hasło: *Wierność Chrystusa – wierność kapłana*. Tak więc:

CZŁOWIEK (Adwent i Narodzenie Pańskie): *Jezus – wcielona Miłość Boga*

WSPÓLNOTA (Wielki Post): *Miłość odrzucona*

WIARA (Okres Paschalny): *Miłość zmartwychwstała*

KULTURA (Okres Zwykły): *Duch Miłości w świadectwie Kościoła*

Okres Adwentu i Narodzenia Pańskiego

W okresie Adwentu i Narodzenia Pańskiego priorytety działalności duszpasterskiej wyznaczać będzie hasło: *Jezus – wcielona Miłość Boga*.

Każdego roku Adwent przypomina nam, że Jezus przyszedł i nieustannie przychodzi. Adwent ma być czasem pełnego tęsknoty i miłości oczekiwania na spotkanie z Bogiem–Miłością. Ojciec Święty Benedykt XVI, nawiązując do Księgi Pieśni nad Pieśniami, pisze tak: „owe pieśni miłosne opisują w gruncie rzeczy relację Boga do człowieka i człowieka do Boga. I tak Pieśń nad Pieśniami stała się, zarówno w literaturze chrześcijańskiej, jak i judaistycznej, źródłem poznania i doświadczenia mistycznego, w którym wyraża się istota wiary biblijnej: tak, istnieje zjednoczenie człowieka z Bogiem – pierwotne marzenie człowieka – ale to zjednoczenie nie jest jakimś stopieniem się, zatopieniem w anonimowym oceanie Boskości, ale związkiem, rodzącym miłość, w którym obie strony – Bóg i człowiek – pozostają sobą, a jednak stają